

Διαδικασία Δ11: Υποδοχή και εξέταση καταγγελιών**1. Σκοπός**

Σκοπός της διαδικασίας είναι η εξέταση καταγγελιών που αφορούν στη διαχείριση και υλοποίηση Έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Πεδίο εφαρμογής

Η διαδικασία εφαρμόζεται σε περίπτωση καταγγελίας που αφορά τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και περιέρχονται στην Υπηρεσία Συντονισμού (ΕΥΣΤΑ) από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)/(AFCOS), προς περαιτέρω διερεύνηση, σύμφωνα με το εγχειρίδιο διαχείρισης καταγγελιών της ΕΑΔ/AFCOS.

3. Περιγραφή Διαδικασίας**3.1 Υποβολή καταγγελίας**

Εθνικό σημείο υποδοχής των καταγγελιών είναι η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ) που ορίστηκε ως Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης (AFCOS), σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του ν.4622/19 και την παρ. 4 του άρθρου 3 του Καν. 883/2013. Η ΕΑΔ εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στο θεσμικό της πλαίσιο για την εξέταση των υποβαλλόμενων καταγγελιών βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων/ προϋποθέσεων και σε περίπτωση που μια καταγγελία διαβιβαστεί στην ΕΥΣΤΑ για περαιτέρω διερεύνηση ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω.

3.2 Διαδικασία υποδοχής από την ΕΥΣΤΑ – Ταξινόμησης - Διερεύνησης**3.2.1 Υποδοχή καταγγελίας/καταχώριση**

Η εξέταση μίας καταγγελίας πραγματοποιείται από Ομάδα Διερεύνησης που καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή της ΕΥΣΤΑ και δύναται να συμμετέχουν άτομα από όλες τις οργανικές μονάδες αυτής.

Η Ομάδα Διερεύνησης της ΕΥΣΤΑ καταγράφει την υπόθεση και τα βασικά στοιχεία της σε ειδικό Αρχείο Καταγγελιών που τηρείται από την ΕΥΣΤΑ (Έντυπο Δ11_Ε1 Αρχείο καταγγελιών).

Το εν λόγω Αρχείο αποτυπώνει πληροφορίες που αφορούν:

- τον μοναδικό αριθμό καταχώρησης (α/α) της καταγγελίας, ο οποίος αποτελεί στοιχείο αναφοράς σε αυτή,
- τον αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένου εγγράφου στην ΕΥΣΤΑ,
- τον αριθμό Βιβλίου Καταγγελιών ΕΑΔ/AFCOS, υπό τη μορφή AF1, AF2, AF3, κ.λπ.
- στοιχεία καταγγέλλοντα
- στοιχεία καταγγελλόμενου
- σύντομη περιγραφή της καταγγελίας
- αναγνωριστικός αριθμός Δράσης (ID) / Έργου (MIS) που αφορά η καταγγελία,
- τίτλος Δράσης ή Έργου

3.2.3 Διαδικασία διερεύνησης καταγγελίας

Το πρώτο στάδιο της διερεύνησης συνίσταται στη διενέργεια μιας αρχικής, διοικητικής, αξιολόγησης του βάσιμου της καταγγελίας. Η αξιολόγηση αυτή εκκινεί με μια αρχική συνάντηση της Ομάδας Διερεύνησης για το συντονισμό των εργασιών της, την ανάδειξη τυχόν ανάγκης συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων με τις οργανικές μονάδες της ΕΥΣΤΑ, την εξέταση των διαθέσιμων πληροφοριών και τυχόν συμπλήρωση αυτών. Εάν κριθεί απαραίτητο, διερευνητικές συναντήσεις πραγματοποιούνται και με άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της διερεύνησης, εξετάζεται κάθε υπόθεση ως προς το αν η καταγγελία:

- συνδέεται ή όχι με παρατυπία¹,
- ενέχει ή όχι στοιχεία για ένδειξη² απάτης³,
- αν η ένδειξη απάτης είναι βάσιμη και άρα αποτελεί υπόνοια⁴ απάτης.

Ο στόχος της διερεύνησης είναι να επιτραπεί στην Ομάδα να διαμορφώσει ανεξάρτητη και αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τα ζητήματα που θέτει ο καταγγέλλων. Η έκβαση της εν λόγω διαδικασίας μπορεί να είναι ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- απόρριψη των ισχυρισμών,
- επίλυση του προβλήματος κατά τη διαδικασία αρχικής διερεύνησης της καταγγελίας,
- διαπίστωση ότι δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες,
- υποβολή σύστασης/-ων στον εμπλεκόμενο φορέα,
- εισήγηση διορθωτικών ενεργειών και/ή ενεργειών μετριασμού,
- διαπίστωση ότι απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες διερεύνησης,
- εκκίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο και αποστολής αναφοράς περαιτέρω διερεύνησης προς την υπηρεσία AFCOS, στην περίπτωση που εντοπισθούν βάσιμα στοιχεία ένδειξης απάτης.

Εάν κατά την αρχική διερεύνηση της υπόθεσης από την Ομάδα, κριθεί αναγκαία η περαιτέρω εξέταση και έρευνα, αποστέλλεται η καταγγελία προς το αρμόδιο Υπουργείο Ευθύνης για απόψεις επί των καταγγελλομένων και τα μέτρα αντιμετώπισης που προτίθεται να λάβει, εφόσον απαιτηθούν. Οι απόψεις του Υπουργείου Ευθύνης δύναται να συνοδεύονται από σχετικό πόρισμα ελέγχου Ανεξάρτητου Ελεγκτή, εάν τα καταγγελλόμενα εκ της φύσεώς τους προϋποθέτουν επιτόπιο έλεγχο επιβεβαίωσης.

¹ Κάθε παράβαση του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα, η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

² Υποψία ότι μία παρατυπία υποκρύπτει πρόθεση.

³ Για τον ορισμό της απάτης τονίζεται ο συνδυασμός τριών πτυχών: παρατυπία, πρόθεση και επιζήμιες επιπτώσεις μιας πράξης ή παράλειψης. Η απάτη διακρίνεται από το γενικότερο όρο «παρατυπία» από τη συνιστώσα της πρόθεσης (δόλου). Αναφέρεται ότι, η απάτη είναι νομικός χαρακτηρισμός μιας πράξης βάσει του ποινικού δικαίου, ο οποίος καθορίζεται από δικαστικές αρχές. Άρα, οι φορείς που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ δεν μπορούν να χαρακτηρίσουν μία πράξη με τα παραπάνω στοιχεία ως «απάτη». Ωστόσο, μπορούν να ανιχνεύσουν πραγματικά περιστατικά ή λίαν ύποπτες περιστάσεις που υποδηλώνουν την ύπαρξη παρατυπιών και, κατ' επέκταση, πιθανής απάτης.

⁴ Κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο, ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη συμπεριφοράς εκ προθέσεως (δόλου) και ιδίως απάτης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία θεσπίστηκε δυνάμει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση [Πηγή: Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΚ) για την υποβολή έκθεσης παρατυπιών C(2015) 4539/ 08.07.2015]

Εάν η Ομάδα Διερεύνησης κρίνει αναγκαία, είτε κατά την αρχική διερεύνηση της υπόθεσης ή και σε μεταγενέστερο στάδιο αυτής, την περαιτέρω εξέταση και διερεύνηση παρατυπίας, υπόνοιας απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, μέσω διοικητικής ή και επιτόπιας επαλήθευσης, η ΕΥΣΤΑ δύναται να επικουρείται στο έργο της από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Για όλες τις περιπτώσεις που εξετάζονται και διαπιστώνεται η ύπαρξη παρατυπίας, η ΕΥΣΤΑ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή κατά το χρόνο υποβολής του Αιτήματος Πληρωμής, αναφέροντας ειδικότερα το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η λήψη διορθωτικών μέτρων αυτής.

Για τις περιπτώσεις που η αρχική διερεύνηση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι διαφαίνονται περιπτώσεις ύπαρξης παρατυπιών στο ΣΔΕ που ενέχουν πρόθεση (ένδειξη απάτης), αυτόματα η εξεταζόμενη υπόθεση σημαίνεται διακριτά και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στη σχετική *Διαδικασία Δ12 Εξέταση ενδείξεων απάτης*.

Στην περίπτωση που κατά τη διεξοδική διερεύνηση της καταγγελίας εντοπισθούν ενδείξεις απάτης που αφορούν σε άτομα της ΕΥΣΤΑ, ο Διοικητής της ΕΥΣΤΑ ενημερώνει αμελλητί την Αυτοτελή Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να διεξαχθεί ΕΔΕ από το αρμόδιο Πειθαρχικό όργανο. Το αρμόδιο Πειθαρχικό όργανο διενεργεί ΕΔΕ και εκδίδει πόρισμα, το οποίο αποστέλλει στον Διοικητή της ΕΥΣΤΑ.

Εφόσον, με βάση το πόρισμα της ΕΔΕ, η ένδειξη απάτης για το άτομο/άτομα δεν είναι βάσιμη, η ΕΥΣΤΑ ενημερώνει το Αρχείο Καταγγελιών που τηρεί με την επισήμανση ότι «η υπόθεση κλείνει» και αποστέλλει σχετική ενημέρωση στη Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)/(AFCOS).

Εφόσον, με βάση το πόρισμα της ΕΔΕ, η ένδειξη απάτης είναι βάσιμη για το άτομο/ άτομα της ΕΥΣΤΑ, τότε πρέπει να κινηθεί διοικητική ή δικαστική διαδικασία σε εθνικό επίπεδο και η περίπτωση συνιστά υπόνοια απάτης.

3.2.4 Σύνταξη Αναφοράς διερεύνησης (Πόρισμα)

Η Ομάδα Διερεύνησης με την ολοκλήρωση της εξέτασης της υπόθεσης καταγράφει την κατάληξη της διαδικασίας, σε Αναφορά, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Γενικές πληροφορίες συγκρότησης της Ομάδας Διερεύνησης
- Περιγραφή των καταγγελλομένων
- Ρυθμιστικό πλαίσιο
- Μέθοδο διερεύνησης
- Πραγματοποιηθείσες εργασίες
- Παραλαβή πορίσματος τρίτων (Υπουργεία Ευθύνης, Ανεξάρτητος Ελεγκτής, ΕΔΕ)
- Διαπιστώσεις
- Πορίσματα
- Συστάσεις, σε σχέση με τις τυχόν διαπιστώσεις και τα πορίσματα

Η ενότητα «Πορίσματα» και, εάν υπάρχει, το κεφάλαιο «Συστάσεις» αποκρυσταλλώνουν την επαγγελματική γνώμη και ελεγκτική κρίση της Ομάδας Διερεύνησης ως προς τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στο κεφάλαιο «Διαπιστώσεις».

Η Αναφορά διαβιβάζεται αρμοδίως στο Διοικητή της ΕΥΣΤΑ προς τελική επικύρωση του πορίσματος.

3.2.5 Αξιοποίηση πορισμάτων και παρακολούθηση υποθέσεων (follow up)

Η τελική επικυρωμένη Αναφορά Διερεύνησης και το υλικό τεκμηρίωσης αποστέλλεται:

- Στον Υπεύθυνο της ΕΥΣΤΑ για τα θέματα απάτης προκειμένου: (α) να ενημερώσει το ειδικό Αρχείο Καταγγελιών και (β) να ληφθεί υπόψη από την Ομάδα Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης στο πλαίσιο της Διαδικασίας Δ13 «Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης».
- Στην ΕΔΕΛ ως φορέα ελέγχου του ΤΑΑ.
- Στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)/(AFCOS), η οποία εφόσον απαιτείται προωθεί με τη σειρά της την υπόθεση στις αρμόδιες, κατά περίπτωση, εθνικές αρχές έρευνας για περαιτέρω ενέργειες, ενημερώνοντας για την προώθησή της και την εξέλιξή αυτής, την ΕΥΣΤΑ και την ΕΔΕΛ.
- Στην αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα της ΕΥΣΤΑ που έχει την ευθύνη παρακολούθησης των σχετικών δράσεων/έργων προκειμένου (α) να ληφθούν, εφόσον απαιτούνται, δημοσιονομικά μέτρα (π.χ. δημοσιονομικές διορθώσεις/ ανακτήσεις, ανάκληση ένταξης κ.λπ.) και η εν λόγω πληροφορία να αποτυπωθεί στη διαχειριστική δήλωση που συνοδεύει το αίτημα πληρωμής και (β) να ενημερωθεί το αρχείο παρατυπιών προκειμένου αρμοδίως να ενημερωθεί η OLAF για τις περιπτώσεις οριστικών πορισμάτων εκθέσεων που διαπιστώνουν την ύπαρξη παρατυπίας.

4. Σχετικά Έντυπα

Κωδικός	Περιγραφή
Δ11_E1	Αρχείο Καταγγελιών